

Metropoolregio Eindhoven
Postbus 985
5600AZ Eindhoven

VERZONDEN - 9 FEB. 2023

Deurne, 8 februari 2023
Kenmerk: 1322771/1186078 (bij evt. correspondentie s.v.p. dit nummer vermelden)
Betreft: Zienswijze op het concept-Samenwerkingsakkoord 2023-2026 MRE
Uw kenmerk: 100526-2719\TPU\HLE
Uw brief d.d.: 23 november 2022
Bijlage(n): -

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u onze zienswijze op het concept-Samenwerkingsakkoord 2023-2026 "In goede banen".

Allereerst zeggen wij u dank voor de uitgebreide voorbereiding van dit nieuwe Samenwerkingsakkoord en de mogelijkheden die er waren voor de gemeenteraad(sleden) om deel te hebben aan de totstandkoming daarvan.

Regionaal samenwerken is een vorm van verlengd lokaal bestuur en daarom is de betrokkenheid van de gemeenteraden van groot belang. Immers, besluitvorming op regionaal niveau vindt getrapt plaats, via de vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur, terwijl het belang daarvan vanwege de grote regionale opgaven die de gemeenten direct raken, alleen maar groter wordt.

De gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen 2022 beantwoordt hierop middels een aantal procedurele aanpassingen; in het concept-Samenwerkingsakkoord stelt u dat de Raadstafel²¹ en de Metropoolconferenties in de afgelopen periode hebben bijgedragen aan de (in)formele en inhoudelijke betrokkenheid van de gemeenteraden bij de regionale afstemming en besluitvorming. Die betrokkenheid is en blijft voor ons een belangrijk punt en wij verzoeken u daar ook in deze nieuwe bestuursperiode verder vorm aan te geven.

Algemene opmerkingen

Zoals wij u eerder al aangaven in onze reactie op de Bouwstenennotitie herkennen wij ons in de twee grote complementaire ontwikkellijnen voor de regio: de Duurzame schaa sprong van de Brainport en een Nieuwe balans in het landelijk gebied, en de vertaling daarvan in 5 strategische hoofdo pgaven, zoals in het concept-Samenwerkingsakkoord omschreven.

De toevoeging van Schaa sprong wonen en ruimte als vijfde thema aan de 4 al bestaande thema's van regionale samenwerking in de MRE achten wij gerechtvaardigd en nodig.

In de afgelopen bestuursperiode waren de thema's ruimte en wonen belegd bij de 4 subregio's (Stedelijk gebied Eindhoven, A2-gemeenten, Kempen en De Peel) en niet bij de MRE. Feitelijk functioneert de regio inmiddels als één daily urban system en

onttrekken de ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen zich steeds meer aan de governance-indeling van subregio's.

Bij het opstellen van de regionale ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant voor de schaa sprong van de Brainport bleek de afgelopen 2 jaar de noodzaak van een regionale benadering al duidelijk. Noodgedwongen werd daarvoor een extra regionaal bestuurlijk overleg in het leven geroepen.

Het is goed dat de regionale afstemming over ruimte en wonen in het conceptakkoord gecontinueerd en geformaliseerd wordt.

Punt van aandacht is de goede verbinding met de andere thema's van de samenwerking. Zo wordt bij de uitwerking van het thema Toekomstbestendig mobiliteitssysteem het verband met de verstedelijkingsopgave gemist. En bij Toekomstbestendig energiesysteem bijvoorbeeld de link met Transitie landelijk gebied: de inzet op biogas/groengas heeft een doorwerking op de ontwikkelingen in het landelijk gebied.

Op hoofdlijnen kunnen we instemmen met het voorliggende concept-Samenwerkingsakkoord 202-2026 "In goede banen".

Opmerkingen op onderdelen van het concept-Samenwerkingsakkoord

In aansluiting op de algemene opmerkingen hebben we ook een aantal aandachtspunten en/of vragen over specifieke onderdelen van het concept-Samenwerkingsakkoord.

Schaalsprong ruimte en wonen (paragraaf 4.1)

Naast de snelheid, omvang en kwaliteit van de woningbouwproductie in de regio is er juist ook specifieke aandacht nodig voor de mensen en welzijn (brede welvaart). We constateren dat er in de stukken nog geen specifieke aandacht uitgaat naar de huisvesting van kwetsbare doelgroepen (waaronder ouderen) en de steeds duidelijker wordende meerwaarde van het koppelen van woonbeleid aan zorg en welzijn. Van belang is bijvoorbeeld dat er meer geschikte woningen komen voor wonen en zorg in zorgzame leefgemeenschappen (waarin men naar elkaar omkijkt).

We verzoeken u dit onderdeel op te nemen in deze paragraaf.

In het verlengde daarvan stellen wij u voor om in het hoofdstuk Samenwerking die samenwerking ook op het gebied van Wonen & Zorg op te zoeken, zodat synergie kan worden gevonden (ten eerste bij de totstandkoming van de woonzorgvisies en uitvoeringsprogramma's). Dit past ook in de landelijke opdracht om regionale afstemming op de Woondeal en Woonzorgvisies te organiseren.

Economie: een veerkrachtig economisch systeem (paragraaf 4.4)

De ontwikkelingen en opgaven in de regio Zuidoost-Brabant zijn groot. Er is sprake van een complex geheel, waarbij een groot aantal thema's niet slechts sectoraal bekeken en besproken dient te worden, maar in samenhang met elkaar. Meer werkgelegenheid en bedrijvigheid zorgen voor extra vraag naar woningen, meer verkeersbewegingen, hoger energieverbruik, meer voorzieningen etc. Denk daarbij vooral aan beleidsthema's zoals duurzaamheid, onderwijs en arbeidsmarkt, transitie van het landelijk gebied, woningbouw, bedrijventerreinen, mobiliteit en een hogere brede welvaart. Dit zijn thema's waar ook input vanuit economie vereist is, gezien de samenhang en de schaa sprong die wij als regio tegemoet zien. Om deze

ontwikkelingen mogelijk te maken en opgaven op te kunnen pakken, moeten ook de voorwaarden worden ingevuld.

Op veel van bovengenoemde thema's wordt de aansluiting al gezocht vanuit economie, maar echter op veel verschillende manieren ingevuld, terwijl op een aantal thema's economie direct of indirect nog onvoldoende is aangehaakt of betrokken. Om te zorgen dat economie proactief bij de thema's aangehaakt wordt en blijft, is meer coördinatie en sturing nodig op de schaal van Zuidoost-Brabant. Zeker ook in relatie tot de afspraken en contacten met provincie en Rijk.

De economische ontwikkeling van de regio vraagt om meer strategische coördinatie, sturing en lobby door de MRE vanuit EZ *naast* de thema's die nu al in het Samenwerkingsakkoord worden genoemd. Om vanuit economisch perspectief in te kunnen zetten op de ambities, programma's en thema's alsmede de uitdagingen is meer inzet en samenhang nodig op regionale schaal.

We vragen u dit verzoek om meer slagkracht voor het onderdeel economie op te nemen in het conceptakkoord en uit te werken in het werkprogramma.

Vitaal landelijk gebied (paragraaf 4.5)

Op pagina 22 van het conceptakkoord staat: 'We verbreden het regionale productiepalet, met minder (intensieve) veeteelt, meer akkerbouw en natuurinclusieve landbouw.' Hierin zit een tegenstrijdigheid op twee vlakken:

- Akkerbouw is een intensieve vorm van landgebruik, die niet bijdraagt aan koolstof vastlegging.
- Voor extensieve veehouderij is er meer grasland nodig; dit schuurt met 'meer akkerbouw'.

De opgaven in onze regio voor het landelijk gebied en in het bijzonder ook voor de landbouw zijn groot. Recent kabinetsbeleid (met betrekking tot water, bodem, stikstof, biodiversiteit) zal van grote invloed zijn op grote delen van onze regio. Dit beleid wordt de komende tijd met provincie, waterschappen en regio verder vormgegeven. Tegelijkertijd is de landbouw in onze regio een belangrijk onderdeel van de hele voedselproductie en is een gezonde economie in het landelijk gebied van belang voor de maatschappelijke vitaliteit.

Het lijkt ons daarom beter om in het conceptakkoord niet de mogelijke uitkomsten voor de landbouw te presenteren, maar de weg ernaartoe. En die loopt volgens ons via een gebiedsgerichte aanpak – samen met bewoners en betrokkenen in het gebied zelf.

We verzoeken u deze passage in het conceptakkoord daarom aan te passen en pleiten daarbij voor een gebiedsgerichte aanpak van het landelijk gebied en van de transformatie van de landbouw, waarbij water en bodem sturend zijn.

Versterking van de slagkracht in de samenwerking (hoofdstuk 5)

Wij herkennen ons in de beschreven noodzaak om te komen tot een versterking van de slagkracht van de samenwerking en van de regionale organisatie. De afgelopen periode liet zien dat de samenwerking te versnipperd is georganiseerd (vaak op niveau van de subregio's terwijl de opgaven en de te maken afspraken de hele regio aangaan). Dat leidt tot bestuurlijke drukte en ingewikkelde afstemming.

Daarbij speelt dat bij de verstedelijkingsopgaven en de transitie van het landelijk gebied de regio partner is in trajecten zoals de actieagenda Brainport en de beide NOVEX-gebieden. Dit vraagt om een inhoudelijke versterking van de regionale

organisatie die op dit moment nog vooral als een procesgerichte organisatie is ingericht.

Wij kunnen ons vinden in uw voorstel dit de komende maanden verder uit te werken in het Werkprogramma en de begroting en de regionale portefeuillehoudersoverleggen daarin een actieve rol te geven. Op dat moment zullen eventuele consequenties voor inzet en middelen voor de gemeenten inzichtelijk worden en kan daarover dan besluitvorming plaatsvinden. We zien daarvoor het Werkprogramma en de nieuwe begroting gaarne tegemoet.

Tenslotte nog enkele tekstuele aanvullingen en vragen.

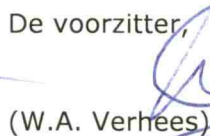
- Op pagina 7 spreekt u van "één sterk robuust groen raamwerk (ecosysteem)". We stellen voor de gangbare term "groenblauw raamwerk" te gebruiken.
- Omwille van de leesbaarheid graag op pagina 10 een legenda aan de afbeelding toevoegen.
- De keuze op pagina 10 voor de aandacht in dit conceptakkoord voor de fysieke leefomgeving en niet voor de opgaven t.a.v. gezondheid en veiligheid vraagt om een nadere motivering (zie ook onze eerdere opmerking over zorg).
- Bij de introductie van de 5 hoofdopgaven op pagina 14 ontbreekt de verbinding tussen die hoofdopgaven: de opgaven liggen in elkaars verlengde en overlappen elkaar in de praktijk. Wat betekent dat voor de samenwerking? Hoe wordt die samenhang geborgd?
- Op pagina 16 ontbreekt het perspectief voor de landbouwsector als belangrijk onderdeel van de voedselproductie in onze regio en als belangrijke ruimtegebruiker.
- Toevoegen bij de acties op pagina 19 (ruimte en wonen): versterken van de verbinding stad en land door daarop gerichte inzet in het NOVEX-gebied de Peel.
- Bij acties op pagina 20 (mobiliteitssysteem): toevoegen uitwerking in het kader van de ontwikkelstrategie Zuidoost-Brabant. In het algemeen is de paragraaf over mobiliteit vooral sectoraal ingestoken en mist de verbinding met de verstedelijkingsopgave.
- Pagina 21: toevoegen aandacht voor de bovenregionale energie-infrastructuur. Van belang ook in het kader van het NOVEX-gebied De Peel waar die als opgave benoemd is.
- Pagina 21 (Economie): water en groen *op bedrijventerreinen* zijn niet alleen van belang voor het welbevinden van de werknemers. Water, bodem en groen zijn ook sturend voor de locatiekeuze en inrichting van bedrijventerreinen vanuit het oogpunt van duurzaamheid. Dat aspect ontbreekt in de tekst.

Wij wensen u succes met de voorbereiding van de besluitvorming in het Algemeen Bestuur.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Deurne

De griffier,

(R.J.C.M. Rutten)

De voorzitter,

(W.A. Verhees)